

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โลกในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ และเทคโนโลยี อย่างรวดเร็วทำให้ระบบสังคมโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในทุกส่วนของสังคมโลก ส่งผลให้ประชากรเกิดการตื่นตัวและปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากสังคมชนบทมาเป็นสังคมเมือง อันนำไปสู่วิวัฒนาการของโลกทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง การศึกษา และวิทยาศาสตร์ ปัจจุบันเทคโนโลยีเชื่อมโยงถึงกันอย่างเป็นระบบ และเป็นสากล กระทั่งกล่าวกันว่า โลกปัจจุบันเป็นโลกที่ไร้พรมแดนหรือโลกาภิวัตน์ (บุญถือ ทองอยู่, 2538, หน้า 24) และเป็นที่ทราบกันดีว่าการศึกษาคือเครื่องมือที่สำคัญที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องและทัดเทียมกับอารยประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาให้คนมีศักยภาพสูงสุดตามอุดมการณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาไว้เป็นอย่างมาก โดยกำหนดไว้ในหมวด 9 ว่าด้วย เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 7 มาตราด้วยกัน คือ มาตรา 63 – 69 กำหนดให้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างหลากหลายรูปแบบ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2542, หน้า 24-25) โดยคาดหวังว่า นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาจะเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มขีดความสามารถ อย่างอิสระ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนสามารถพิจารณาทางเลือกและปรับเปลี่ยนทางเลือกได้เอง สามารถประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมแก่สถานการณ์ ซึ่ง เทคโนโลยีดังกล่าวได้แก่ วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร หรืออาจเรียกโดยรวมว่าเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน และเป็นแหล่งค้นคว้า โดยคอมพิวเตอร์เป็นหนึ่งในนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 3) ซึ่งในปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตของคน เป็นอุปกรณ์ที่แบ่งเบาภาระการทำงานได้เป็นอย่างดี ในอนาคตจะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น และจะแพร่หลายเข้าไปในทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะวงการการศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องนำคอมพิวเตอร์มาใช้อย่างกว้างขวาง ทั้งในการจัดการเรียนการสอนและการใช้งานด้านอื่น ๆ ได้แก่ งานบริหาร งานบริการงานสอน ซึ่งจะอำนวยความสะดวกและทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (กรมวิชาการ, 2540, หน้า 66)

จากสภาพความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสื่อสารที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือหลักสำคัญในการปฏิบัติงาน เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่คนในสังคมข้อมูลข่าวสาร ต้องเรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะเตรียมเยาวชนให้เข้าสู่สังคมยุคข้อมูลข่าวสาร จึงได้มอบหมายให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พัฒนาหลักสูตรวิชาคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยเริ่มพัฒนาหลักสูตร ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนแล้วจึงขยายลงไปในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษา สำหรับระดับประถมศึกษาในปี 2538 หลักสูตรคอมพิวเตอร์ได้จัดไว้ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียน 200 คาบต่อปี (คาบละ 20 นาที) โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคย เห็นประโยชน์ และมีทักษะเบื้องต้นในการใช้คอมพิวเตอร์ในฐานะอุปกรณ์ช่วยงาน เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน (กรมวิชาการ, 2540, หน้า 1-2) และในการนี้ผู้เรียนควรจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ และฝึกทักษะตั้งแต่ในวัยเรียน ซึ่งจะเป็นผลดีที่ประชากรของประเทศในอนาคตจะมีพื้นฐานความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาตนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และเรียนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การที่จะบรรลุผลดังกล่าวนี้ครูผู้สอนเป็นองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้การใช้คอมพิวเตอร์ทางการเรียนการสอนนับว่ายังมีการใช้อยู่ไม่แพร่หลาย ด้วยสาเหตุหลายประการ ได้แก่ โรงเรียนขาดความพร้อมด้านคอมพิวเตอร์ วัสดุ อุปกรณ์ โปรแกรมการใช้งาน บุคลากรไม่ค่อยมีความรู้ ความสามารถในการเทคนิควิธีการสอน และวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ (กรมวิชาการ, 2540, หน้า คำนำ)

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นหน่วยงานการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 286 โรงเรียน และมีโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาคอมพิวเตอร์ทั้งสิ้น 58 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวได้รับการจัดสรรคอมพิวเตอร์จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว, 2544, หน้า 15) และการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมต่อคอมพิวเตอร์และวิชาต่าง ๆ ในขณะที่จำนวนนักเรียนต่อห้องมีจำนวนมาก ดังนั้นจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์จึงไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ส่วนที่ประกอบการสอนโรงเรียนเป็นผู้จัดหาเอง งบประมาณค่าใช้จ่ายวัสดุคอมพิวเตอร์ โรงเรียนต้องเจียดจ่ายจากค่าวัสดุรายหัวนักเรียนที่โรงเรียนได้รับจัดสรร ครูผู้สอนคอมพิวเตอร์ จะได้รับการแต่งตั้งจากคณะครูในโรงเรียน ได้เข้ารับการอบรมความรู้ด้านคอมพิวเตอร์จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ในการจัดการทำแผนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์

พื้นฐานตามหลักสูตรของกรมวิชาการมีการวางแผน และจัดการทำตารางการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ การเรียนการสอนส่วนใหญ่สอนให้เรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน การฝึกพิมพ์ การวาดรูป การระบายสี และการเข้าโปรแกรมต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนในวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้คือร้อยละ 60 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว, 2544, หน้า 19) จึงนับได้ว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าสนใจที่จะศึกษาเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนประถมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเจตคติที่มีต่อคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งสำคัญและน่าสนใจที่จะศึกษา เพราะถ้าได้ทราบว่าผู้เรียนมีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ภายใต้ปัจจัย หรือองค์ประกอบใดบ้าง ในปริมาณมากน้อยเพียงใด ก็สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้ได้เรียนรู้ ก้าวทันโลก และเป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถอยู่ในสังคมโลกในอนาคตอย่างมีความสุข รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงเจตคติให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการได้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาเจตคติต่อคอมพิวเตอร์และการใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว โดยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2545 ภาคเรียนที่ 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2545 ภาคเรียนที่ 2 โดยเปรียบเทียบตามเพศ สถานที่ตั้งของโรงเรียน และสภาพการจัดการเรียนการสอน
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2545 ภาคเรียนที่ 2

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อคอมพิวเตอร์กับการใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2545 ภาคเรียนที่ 2

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. เป็นสารสนเทศให้กับผู้สอนคอมพิวเตอร์ในการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ในระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู หรือนักแนะแนวการศึกษาในการแนะแนวการศึกษาของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนคอมพิวเตอร์

คำถามในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาเจตคติต่อคอมพิวเตอร์และการใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ดังคำถามในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. เจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2545 ภาคเรียนที่ 2 อยู่ระดับใด
2. เจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2545 ภาคเรียนที่ 2 เมื่อจำแนกตามเพศ สถานที่ตั้งของโรงเรียน และสภาพการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันหรือไม่
3. เจตคติต่อการใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2545 ภาคเรียนที่ 2 เป็นอย่างไร
4. เจตคติต่อคอมพิวเตอร์กับการใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2545 ภาคเรียนที่ 2 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าได้ตั้งสมมติฐานไว้ ดังนี้

1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว มีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ โดยส่วนรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งของโรงเรียนแตกต่างกัน มีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ โดยส่วนรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน มีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์โดยส่วนรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
4. เจตคติต่อคอมพิวเตอร์กับเจตคติต่อการใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว มีความสัมพันธ์กัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการศึกษาเจตคติต่อคอมพิวเตอร์และการใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ที่ได้รับจัดสรรครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดกรอบการศึกษา โดยอิงเกณฑ์การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์พื้นฐานตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ฉบับปรับปรุง 2533 (กรมวิชาการ, 2540, หน้า 1-3) มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา เจตคติต่อคอมพิวเตอร์และการใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในสังกัด

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ทั้งหมด 58
โรงเรียน จำนวน 1,745 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ในโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์จากสำนักงานคณะกรรมการการประม
ศึกษาแห่งชาติ และจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ซึ่งได้มาจากกลุ่มประชากรโดยวิธีการสุ่มตัว
อย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage sampling) จำนวนทั้งสิ้น 490 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 เพศชาย

3.1.1.2 เพศหญิง

3.1.2 สถานที่ตั้งโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

3.1.2.1 โรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งติดชายแดนในจังหวัดสระแก้ว

3.1.2.2 โรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งไม่ติดชายแดนในจังหวัดสระแก้ว

3.1.3 สภาพการจัดการเรียนการสอน

3.1.3.1 ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการเรียนการสอน

3.1.3.2 ไม่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการเรียนการสอน

3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

3.2.1 เจตคติต่อคอมพิวเตอร์ 3 ด้าน คือ

3.2.1.1 ด้านความชอบที่มีต่อคอมพิวเตอร์

3.2.1.2 ด้านความวิตกกังวลที่มีต่อคอมพิวเตอร์

3.2.1.3 ด้านความเชื่อมั่นที่มีต่อคอมพิวเตอร์

3.2.2 เจตคติต่อการใช้คอมพิวเตอร์ 3 ด้าน คือ

3.2.2.1 ความชอบในการใช้คอมพิวเตอร์

3.2.2.2 ความรู้สึกวิตกกังวลในการใช้คอมพิวเตอร์

3.2.2.3 การใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนรู้

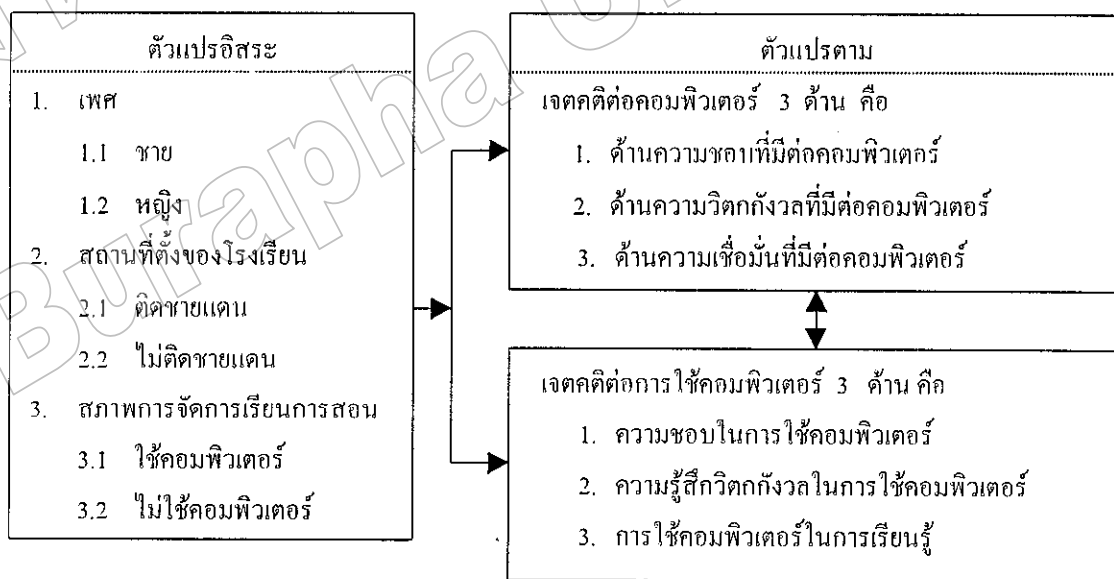
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ประสานแนวความคิดและงานวิจัยที่สำคัญมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการศึกษาโดยอิงเกณฑ์การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์พื้นฐานตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ฉบับปรับปรุง 2533 (กรมวิชาการ, 2540, หน้า 1-3) มาเป็นกรอบแนวคิด 3 ด้าน คือ ด้านความชอบที่มีต่อคอมพิวเตอร์ ด้านความวิตกกังวลที่มีต่อคอมพิวเตอร์ ด้านความเชื่อมั่นที่มีต่อคอมพิวเตอร์

2. แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดองค์ประกอบสำคัญของการจัดสภาพการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์โดยใช้สื่อการเรียนการสอน 3 ด้าน คือ สื่อการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ที่นักเรียนชอบทำมากที่สุด สื่อการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ที่นักเรียนเกิดความวิตกกังวลมากที่สุด และสื่อการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด

จากขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าดังกล่าวผู้วิจัยได้เสนอเป็นกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการศึกษาค้นคว้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจแสดงออกเป็น 2 ลักษณะ ลักษณะแรกคือ ความชอบ ความพึงพอใจ ความสนใจ เห็นด้วยทำให้อยากปฏิบัติอยากได้ และยากใกล้ชิดสิ่งนั้น และอีกลักษณะหนึ่ง คือ จะแสดงออกในลักษณะความไม่พอใจ ไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย อาจทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่าย หรือต้องการหนีห่างจากสิ่งเหล่านั้น ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบวัดเจตคติ

2. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา สำหรับงานวิจัยนี้หมายถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาคอมพิวเตอร์ ในสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระแก้ว ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

3. สถานที่ตั้งของโรงเรียนกำหนดไว้ 2 ลักษณะ

3.1 โรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งติดชายแดน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระแก้ว ที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่มีสถานที่ตั้งติดชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชา มีจำนวน 3 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอคลองหาด อำเภออรัญประเทศ อำเภอตาพระยา และกิ่งอำเภอโคกสูง

3.2 โรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งไม่ติดชายแดน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระแก้ว ที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่มีสถานที่ตั้งไม่ติดชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชา มีจำนวน 4 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองสระแก้ว อำเภอวัฒนานคร อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอเขาฉกรรจ์ และกิ่งอำเภอวังสมบูรณ์

4. คอมพิวเตอร์ หมายถึง เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่งซึ่งช่วยผ่อนแรงมนุษย์สามารถรับรหัส ข้อมูล ไปทำการประมวลผล แล้วแสดงผลออกมาได้ทั้งทางจอภาพ และเครื่องพิมพ์ที่มนุษย์ต้องการวิจัยนี้มุ่งถึงเฉพาะคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

5. เจตคติต่อคอมพิวเตอร์ หมายถึง ความชอบ ความพึงพอใจ ความสนใจ เห็นด้วย ทำให้อยากปฏิบัติได้และอยากใกล้ชิดที่มีต่อคอมพิวเตอร์ ซึ่งในงานวิจัยนี้วัดได้จากแบบวัดเจตคติ ซึ่งจำแนกเป็น 3 ด้าน

5.1 ด้านความชอบที่มีต่อคอมพิวเตอร์ หมายถึง ความรู้สึกสนใจ ตั้งใจ พยายาม และต้องการที่จะเรียนรู้คอมพิวเตอร์ ใช้คอมพิวเตอร์ หรือทำสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์

5.2 ด้านความวิตกกังวลต่อคอมพิวเตอร์ หมายถึง ความรู้สึกกลัว เครียด หลีกเลียง ไม่พยายาม และมีข้อสังเกตทางลบต่อการเรียนคอมพิวเตอร์ การใช้คอมพิวเตอร์ หรือการทำสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์

5.3 ด้านความเชื่อมั่นที่มีต่อคอมพิวเตอร์ หมายถึง ความรู้สึก เชื่อ หรือมั่นใจใน ความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ และบทบาทของตน ในการเรียนคอมพิวเตอร์ การใช้ คอมพิวเตอร์ หรือการทําส่งต่าง ๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์

6. เจตคติต่อการใช้คอมพิวเตอร์ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียน ที่มีต่อการ ใช้ คอมพิวเตอร์ในขณะที่ทำการเรียนการสอน ซึ่งจำแนกเป็น 3 ด้าน

6.1 ความชอบในการใช้คอมพิวเตอร์ หมายถึง ความรู้สึกสนใจ ตั้งใจ พอใจ และ ต้องการที่จะเรียนรู้คอมพิวเตอร์ ใช้คอมพิวเตอร์ หรือทําส่งต่าง ๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์

6.2 ความรู้สึกวิตกกังวลในการใช้คอมพิวเตอร์ หมายถึง ความรู้สึกกลัว เครียด หลีกเลียง ไม่พยายาม และมีข้อสังเกตทางลบต่อการเรียนคอมพิวเตอร์ การใช้คอมพิวเตอร์ หรือ การทําส่งต่าง ๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์

6.3 การใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึก เชื่อ หรือมั่นใจใน ความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ และบทบาทของตน ในการเรียนคอมพิวเตอร์ การใช้ คอมพิวเตอร์ หรือการทําส่งต่าง ๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์